

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Adalet Bakanı Yılmaz Tunç* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartın

Hakkâri Milletvekili

Ayten Öztürk'ün yaşadığı olay, insan hakları ve adil yargılanma hakkının ciddi şekilde ihlal edildiğine dair endişeleri gündeme getirmiştir. Lübnan'dan kaçırılarak Türkiye'ye getirildiği iddia edilen Öztürk, 2018 yılında 6 ay boyunca gizli bir yerde tutulmuş ve bu süreçte ağır işkencelere maruz kaldığı iddia edilmiştir. Yargılama sürecinde, yalnızca bir itirafçının soyut iddiaları doğrultusunda "insan öldürmeye azmettirme" ve "anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs" suçlamasıyla iki kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır. Bu ceza, Yargıtay tarafından onanarak kesinleşmiştir. Aralarında aydın, yazar, oyuncu, gazeteci ve siyasetçilerin olduğu 147 isim, bu hukuksuzluğa karşı seslerini yükselterek Öztürk'e destek çağrısında bulunmuştur.

Ayten Öztürk, Lübnan'da kaçırılarak Türkiye'ye getirildiğinde, hukuka aykırı bir şekilde 6 ay boyunca gizli bir yerde tutulmuş ve bu süre zarfında hiçbir hukuki destek veya ailesiyle iletişim kurma imkânı sağlanmamıştır. Türkiye'ye getirildikten sonra Ankara'da ağır işkencelere maruz kaldığı iddia edilen Öztürk'ün vücudunun çeşitli yerlerinde 898 adet işkence izi tespit edilmiştir. Bu bulgular, işkence yasağına dair ulusal ve uluslararası hukuk kurallarının açıkça ihlal edildiğini göstermektedir.

Ayten Öztürk, yargılandığı davada bir itirafçının soyut beyanları esas alınarak suçlu bulunmuş ve iki kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır. Ancak, Öztürk'e yönelik suçlamaların dayandığı somut bir delil bulunmamaktadır. Özellikle, tutuklama kararında sahte pasaport iddiası dışında herhangi bir somut delilin olmaması, Öztürk'ün adil yargılanma hakkının ihlal edildiğinin açık bir göstergesidir. Ayrıca, maruz kaldığı ağır işkence altında alınan ifadelere dayanarak verilen bu ceza, hukukun temel ilkelerine aykırıdır.

İşkenceye karşı mutlak yasak, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır. Ancak, Ayten Öztürk'ün gözaltı sürecinde maruz kaldığı ağır işkenceler, bu yasağın fiilen uygulanmadığını göstermektedir. Öztürk'ün maruz kaldığı iddia edilen işkenceler sonucu vücudunda tespit edilen 898 adet işkence izi, Türkiye'nin insan hakları siciline işlenmiştir. Bu durum, cezaevlerinde insan onuruna aykırı muamelelerin devam ettiğini ve bu uygulamalara karşı etkin bir mücadele verilmediğini ortaya koymaktadır.

Ayten Öztürk'e yönelik suçlamaların, yalnızca bir itirafçının beyanlarına dayanması ve somut delillerin bulunmaması, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini göstermektedir. Bu durum, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkına aykırıdır. Yargılama sürecinde Öztürk'ün savunma haklarının kısıtlanması, işkence altında alınan ifadelerin delil olarak kabul edilmesi ve hukuki destekten mahrum bırakılması, hukukun üstünlüğü ilkesine aykırıdır.

Adalet Bakanlığı olarak, Ayten Öztürk'ün yaşadığı hak ihlallerine ilişkin derhal bir soruşturma başlatılması, Öztürk'e verilen cezanın incelenmesi ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiği tespit edilirse cezanın kaldırılması gerekmektedir. Ayrıca, işkence ve kötü muamele iddialarının soruşturulması ve sorumluların yargı önüne çıkarılması, Türkiye'nin ulusal ve uluslararası hukuk yükümlülükleri açısından büyük önem taşımaktadır. Öztürk'ün maruz kaldığı bu ağır hak ihlallerinin bir daha yaşanmaması için gerekli hukuki ve idari tedbirlerin alınması gerektiğini önemle vurguluyoruz.

Bu bağlamda;

1. Ayten Öztürk'ün kaçırılarak Türkiye'ye getirildiği iddialarına ilişkin ve 6 ay boyunca hukuka aykırı bir şekilde gizli bir yerde tutulmasıyla ilgili olarak Bakanlığınız tarafından herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır? Bu süreçte Öztürk'ün hukuki destekten ve ailesiyle iletişim kurma imkânından mahrum bırakılmasının gerekçeleri nelerdir?
2. Öztürk'ün gözaltı sürecinde ağır işkencelere maruz kaldığına dair bulgulara ve vücudunda tespit edilen 898 adet işkence izine ilişkin olarak Adalet Bakanlığı tarafından herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? İşkence iddialarının soruşturulması ve sorumluların yargı önüne çıkarılması için ne tür adımlar atılmıştır?
3. Ayten Öztürk'e verilen iki kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının temel dayanağı olan itirafçının soyut beyanlarına karşılık, somut delillerin bulunmaması durumu Adalet Bakanlığı tarafından nasıl değerlendirilmektedir? Bu tür davalarda adil yargılanma hakkının korunması için Bakanlığınızın aldığı önlemler nelerdir?
4. İşkence altında alınan ifadelerin yargılama sürecinde delil olarak kabul edilmesi, hukukun temel ilkelerine aykırı olmasına rağmen Öztürk'ün davasında bu uygulamanın yapılmış olmasının gerekçesi nedir? Bu durumun düzeltilmesi adına Bakanlığınız tarafından herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur?
5. Ayten Öztürk'ün sahte pasaport bulundurduğu iddiası dışında herhangi bir somut delilin bulunmaması, buna rağmen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılmasının adil yargılanma hakkını ihlal ettiği düşünülmekte midir? Bu konuda Bakanlığınızın görüşü nedir?
6. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde güvence altına alınan işkence yasağına rağmen, Öztürk'ün gözaltı sürecinde maruz kaldığı ağır işkence iddiaları ile ilgili olarak Türkiye uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmiş midir? Bu konuda Bakanlığınızca ne tür önlemler alınmaktadır?

7. Ayten Öztürk'ün adil yargılanma hakkının ihlal edildiği tespit edilirse, verilen cezanın kaldırılması ve Öztürk'ün hukuki haklarının iade edilmesi için Bakanlığınızca ne gibi adımlar atılacaktır? Bu tür durumlarda adaletin sağlanması için izlenen süreç nedir?
8. Türkiye'de cezaevlerinde insan onuruna aykırı muamelelerin devam ettiği ve bu tür uygulamalara karşı etkin bir mücadele verilmediği iddiaları doğru mudur? Bu iddialar karşısında Adalet Bakanlığı'nın sorumlulukları ve attığı somut adımlar nelerdir?